

TEZE

O „NEOSIMBOLIZMU”

DRAGAN M. JEREMIĆ

DOLAZAK NOĆI

Plamte crvene rampe, Rastu nam ruke zvučno.
Toplo se ističu srebrna ogledala.
Nespavači su budni i gledaju se mučno.
Njihova velika senka niz zidove je pala.
Nespavači su ozbiljni. Oni se ne poznaju.
Crne voćke rastu u prozorima.
Vetar ulazi u sobu. U svome crnom sjaju.
Ruše se zvezdani horovi za lovnim krovovima.
Dimi se mesečina. Lepi se uz bistra stakla.
Ovo je čas ! Bruje vazdušne žice.
Zazidani smo u noć. Ona nas je pomakla.
Sad smo sa druge strane, iza realne granice.
Promišljati skitnici. Kritju se za ugao.
U prepuni izlog lopov pristojno zvera.
Dan je prevrnuo kožu. Beslebni sat je pao.
Diže se otvoreno srce. Budje se stubovi mermirna

Petar PAUČ

JUTARNJA PESMA

Tesnacu mome daj nebo selica
i sunca za begunca preko moga lica
brigo i zanosu biljci na stabiljici
kad dan probudi strmoglav u ptici.
Možda od ovog dana počinje večnost
i svako ima u suncu svoje mesto.
Porekleni li sebe, na ovoj obali sve je moguće,
To je poziv života koji se obnavlja u svanuće.
O dani nasuljani ispod moga čela
vernog grbu sunca koje nije omela
nijedna noć gorka ovoga sveta
kada su pomereni prostori puni vетра
koji nam omaje lica i ostavi nas tako
da klečimo pred nekim hrastom koji se suši polako
koji se ponekad priseti svojih ptica
i potraži ih po nebnu i iza našeg lica
gde u prostorima koje izdišenju rastu blijeke
dok lutaju horizontom sunca i male svetlijke
pod čelom se gase. Danu moj oprostil
zagubim li ti vid, O berbo milostil !

Branko MILIKOVIĆ

POSLE SUSRETA

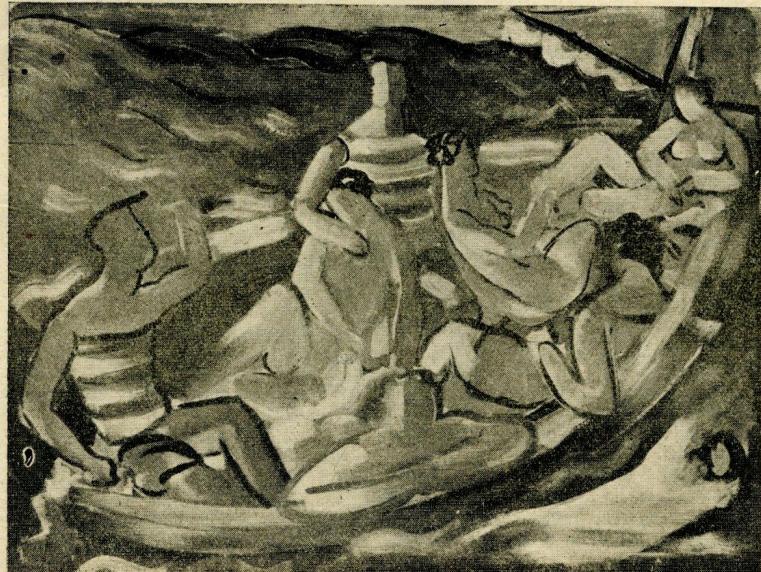
U ovaj deo vremena gde tvoja ruka
Oplemenjena čudnjim zvukom drži lastu sna
O posejana bol niče negde kraj krvavog dna
Tvojih vena gde živi prostor bez odluka.
Ušla si u plavo meso juga gde se od krvi
Stvaraju laste gde je crveni plamen
Mojih reči otropio i zadnji pramen
Magle gde se zrak noći mrvi.
Svršilo se lutanje po drvenim pustinjama
U tebi nadjoh moj glas crveni mesec bôla
O zvona se stišavaju kraj ovog stola
Sna postačeš plavi zrak po crnim planinama.
Ušla si u maglju luku mogu glasa od sna gusta
Nepristupćena za okretanje zvezda i tudji zov
Ali otkrivāš ratišta u meni i rov
Do rova i polja koja su bez zvuka i pusta.

Zvezdar JOVIĆ

SAVA ŠUMANOVIC

PIANA LADIA

1. Našoj literaturi su potrebne raznolike izvorne umjetničke grupacije, jer nije napredak u mnogome zavisni od diskusija raznorodnih tu „neosimbolisti“ udružuju traganja za smisom vremena svoje snage i nastoje da u na Prusta i Mana. 8. Svako doba živi od umetnosti daju svoje doprinose koji će biti simbolični za vreme u kome žive i svojih simbola. Njima se ono ukopava u crnici isto-

jen umjetnosti daju svoje dopri-

avni nose koji će biti simboličnih ni ga uvrata u kome žive

estetskih stanovišta. Ali takvih originalnih grupacija na osnovu estetskih principa nema. Naši modernisti ustvari jesu nešto izmenjeni nadrealisti. Sviše je Bretona u njihovim shvatnjima. Realisti pak naglašavaju da su za novi realizam, ali teoriju tog novog realizma nisu izgradili i ko zna da li će je stvaraju.

5. „Neosimbolizam“ je moderniji od ma kog modernizma, on je modernizam ovog našeg zvezdanog časa. Prema njemu, i kubizam, i dadaizam, i nadrealizam su starci. Ali on je izvukao pokuku iz kratkotrajnog srećnog života modernizma. On neće brzo da dodje do granica

biro da dođe na granica naduvavanja svog ograničenog simbola. On je za integralni realizam, za jednu sintezu onoga što je najbolje dala umetnost našega vremena i svih vremena.

početničke radove. Sta u takvim grupacijama mogu svoga da nadaju mlađi pisi? Njima treba njihova istina, njihova zastava. Oni ne žele samo da nastavljaju tude početke, oni žele da budu na počecima nečeg njihovog novog.

6. Na zastavi „neosimbolizma“ zapisana su gesla koja treba da karakterišu socijalističku književnost. Mi smo za saradnju sa svima onima koji imaju šta da kažu i stvaraju svoj izraz u skladu sa svojim sadržajima. Mi smo za literaturu koja spravlja dostojan svih simbola, i mada bez vernosti na kom umetničkom pokretu i na kom stvaraocu, „neosimbolizam“ je svestran da se elementi onog izraza kojem oni teže sreću u poeziji Elijara i Nerude, u romanu Andrića i Majlera, u muzici Šostakovića i Orfa, u arhitektu-

3. Neki od njih, sigurno ne najgori u svojoj generaciji ako ne i najbolji, našli su tu istinu, tu zastavu, u „neosimbolizmu“. (Ja to ime, koje s ljubavlju izgovara desetak tih mladih pisaca, pišem pod navodnicama, jer smo za literaturu koja svoje sadržaje nalazi na našem tlu, ali pre svega one klijene saradnje koje imaju smisao univerzalnosti i tiču se čoveka na svim kontinentima, uključujući tu i Atlantidu i Utopiju.

sem pod navodnicama, jer su sva imena uslovna, a ovog pogotovo: ne radi se ni o kakvom podgrevanju simbolizma, nego o traženju novih simbola, simbola koji suštinski izražavaju ovo naše podneblje i ovo naše vreme.)

7. U naglašavanju suštinskog i simboličnog za naše vreme i naše podneblje „neosimbolizam“ nalazi pravu težinu tačku pomoći koje drži u ravnoteži realizam stvarnosti i realizam ljudske dobe, koji nezadovoljava druga suprotnost. On je negira ovu njihovu relativnost. Jer, po njemu, „realizam“ će biti večit ukoliko bude sačuvao sposobnost da se stalno modernizuje, a „modernizam“ će se moći održati samo ako uvek budu realistički, a ne idealistički.

4. „Neosimbolizam“ ne predstavlja nikakvu secesiju od širokog puta razvoja ne samo umetnosti, nego i filozofske i društvene misli, čiji je najviši domet mark-sizam-lenjinizam. Na tom putu duha, koji neprestano je u realistički a ne iluzionistički. On se jedini definisiće bez uslovnosti postojanje i iluzionizma i koji se samo povremeno mire u najboljim umetničkim delima od altarskih crteža do Matisa i Lubarde, od pesme o dobrom bizonovom mesu do pripredla za sadržajnu i prijateljsku diskusiju.